

**WOJEWODA
WARMIŃSKO-MAZURSKI**
SO-III.431.11.2023

Olsztyn, 27 grudnia 2023 r.

**Pan
Krzysztof Harmaciński
Wójt Gminy Iława**

Stosownie do art. 47 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2020 r. poz. 224), zwanej dalej: „ustawą o kontroli w administracji rządowej”, przekazuję Panu treść wystąpienia pokontrolnego.

Wystąpienie pokontrolne

Kontrolę przeprowadzono w trybie zdalnym w Urzędzie Gminy Iława (NIP 7441001386, REGON 000532760) z siedzibą pod adresem ul. Generała Władysława Andersa 2A, 14-200 Iława.

W okresie objętym kontrolą oraz w dacie czynności kontrolnych funkcję kierownika jednostki kontrolowanej – Wójta Gminy Iława, pełnił Pan Krzysztof Harmaciński (na stanowisku od 5 listopada 1998 r.).

Kontrolę przeprowadził zespół pracowników Wydziału Spraw Obywatelskich i Cudzoziemców Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie w składzie:

- 1) Anna Chojnowska – starszy inspektor wojewódzki, przewodnicząca zespołu kontrolnego, posługująca się legitymacją służbową nr 2/2020 wydaną przez Dyrektora Generalnego Urzędu, na podstawie pisemnego upoważnienia do kontroli z 16 października 2023 r. nr FK- IV.0030.882.2023 wydanego przez Wojewodę Warmińsko-Mazurskiego;
- 2) Magdalena Michalczevska – starszy inspektor wojewódzki, członek zespołu kontrolnego, posługująca się legitymacją służbową nr 3/2023 wydaną przez Dyrektora Generalnego Urzędu, na podstawie pisemnego upoważnienia do kontroli z 16 października 2023 r. nr FK- IV.0030.881.2023 wydanego przez Wojewodę Warmińsko-Mazurskiego.

Kontrolę rozpoczęto 8 listopada 2023 r., a zakończono 5 grudnia 2023 r.

Kontrola została odnotowana w książce kontroli jednostki kontrolowanej pod numerem 4/2023.

Kontrola obejmowała realizację przez Urząd Gminy Iława w okresie od 1 sierpnia 2022 r. do 31 lipca 2023 r. zadań zleconych z zakresu administracji rządowej w obszarze dowodów osobistych i ewidencji ludności.

Kontrolę przeprowadzono na podstawie art. 2 pkt 1 i art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2020 r. poz. 224) oraz art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2023 r. poz. 190) w związku z art. 8 ust. 2 ustawy z dnia 6 sierpnia 2010 r. o dowodach osobistych (Dz. U. z 2022 r. poz. 671) i art. 4 ustawy z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności (Dz. U. z 2022 r. poz. 1191 ze zm.).

W wyniku przeprowadzonej kontroli ustalono, że zadania objęte badaniem kontrolnym należały do zakresu działania Referatu Społeczno-Organizacyjnego Urzędu Gminy Iława. Zgodnie z Regulaminem Organizacyjnym Urzędu Gminy Iława z dnia 29 września 2023 r., ustanowionym Zarządzeniem Wójta Gminy Iława nr 29/W/2023 (poprzednio obowiązujący z 20 grudnia 2018 r. nr 34/W/2018) ww. referatem kieruje Sekretarz Gminy (§ 8 regulaminu). Zadania z zakresu ewidencji ludności i dowodów osobistych zostały wskazane w § 43 ust. 3 pkt 1-12 powołanego regulaminu. W okresie objętym kontrolą oraz w dacie czynności kontrolnych na stanowiskach bezpośrednio odpowiedzialnych za realizację kontrolowanych zadań zatrudnione były:

- Pani Iwona Kalkowska, inspektor ds. ewidencji ludności, działalności gospodarczej i zezwoleń na sprzedaż alkoholu (zatrudniona od 01.02.2018 r.), która zgodnie z zakresem czynności odpowiadała m.in. za realizację spraw związanych z ewidencją ludności i działalnością gospodarczą.
- Pani Urszula Sagan, inspektor ds. dowodów osobistych (zatrudniona od 01.03.2015 r.), która zgodnie z zakresem czynności realizowała zadania dotyczące dowodów osobistych.

Wskazane osoby wzajemnie się zastępowały w realizacji ww. zadań.

Na podstawie ustaleń kontroli działalność jednostki kontrolowanej ocenia się **pozytywnie**.

I. Realizacja zadań w zakresie dowodów osobistych.

1. Wydawanie dowodów osobistych.

Badaniem kontrolnym objęto 70 ze 1085 spraw (6,45% ogółu). W badanych sprawach ustalono, że wnioski zostały złożone i zrealizowane zgodnie z przepisami ustawy o dowodach osobistych i obowiązujących rozporządzeń.

Z adnotacji na wnioskach wynika, że tożsamość wnioskodawców była ustalana na podstawie dotychczasowego dowodu osobistego lub ważnego paszportu. W przypadku braku tych dokumentów (zostały utracone, uszkodzone) dane potwierdzane były na podstawie RDO i rejestru PESEL. W sytuacji pierwszego wnioskowania o wydanie dowodu osobistego dane potwierdzane były na podstawie rejestru PESEL.

We wszystkich zbadanych sprawach wnioski zostały czytelnie podpisane przez wnioskodawców. Za osoby małoletnie wniosek składał jeden z rodziców. Na wniosku pracownik zamieszczał stosowne adnotacje o danych rodzica składającego wniosek w imieniu dziecka oraz dane jego dowodu osobistego.

W kontrolowanych sprawach dowody osobiste wydano wyłącznie osobom uprawnionym, za pokwitowaniem odbioru. Osoba odbierająca dowód składała czytelny podpis na formularzu odbioru. Za małoletnich dowód odbierał rodzic, który złożył wniosek, ewentualnie sam małoletni, jeżeli ukończył 13 rok życia.

Kopertę z kodem PUK odbierał wyłącznie posiadacz dowodu, kwitując odbiór czytelnym podpisem. W przypadku nieodebrania kod PUK umieszczano w kopercie dowodowej wnioskodawcy.

Z ustaleń kontroli wynika, że wszystkie złożone wnioski były na bieżąco wprowadzane do RDO i przekazywane do dalszej realizacji. Wydanie dowodów osobistych w RDO w badanych przypadkach było również zarejestrowane prawidłowo, z datą faktycznego odbioru dowodu osobistego przez posiadacza. W 5 sprawach stwierdzono, że (wnioski nr 2807032/2022/8888103/01, 2807032/2023/4466134/01, 2807032/2023/8263534/01, 2807032/2023/2456813/01 i 2807032/2023/5033777/01) od wnioskodawców nie pobrano odcisków palców. Przyczyny braku odcisków nie odnotowano na wniosku. Co prawda konieczność taka nie wynika z obowiązujących przepisów prawa, jednak w ocenie kontrolujących byłaby dobrą praktyką.

Z informacji przekazanych przez jednostkę kontrolowaną wynika, że dowody osobiste są przechowywane w warunkach uniemożliwiających dostęp do nich osób nieuprawnionych, ich zabranie, zniszczenie lub uszkodzenie. Dostęp do pomieszczenia, w którym przechowywane są dowody jest rejestrowany zgodnie z ustawą o dokumentach publicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1006).

2. Unieważnianie dowodów osobistych.

W toku kontroli, wybrane do badania sprawy weryfikowano również pod kątem prawidłowości

unieważnienia w RDO poprzedniego dowodu osobistego wnioskodawcy. Analizie poddano 62 przypadki unieważnień. Ustalono, że we wszystkich przypadkach daty oraz przyczyny unieważnienia poprzednich dowodów osobistych zostały prawidłowo zarejestrowane w RDO. W części przypadków dowody osobiste zostały automatycznie unieważnione przez system w związku z upływem terminu ważności dowodu albo przez urzędników przed dniem 1 sierpnia 2022 r. W pozostałych przypadkach dowody zostały unieważnione w dniu odbioru nowego dokumentu (np. przy zmianie danych) lub z dniem zgłoszenia na piśmie utraty dowodu. Zgłoszenie utraty dowodu było dokonywane przez posiadacza dokumentu na formularzu zgodnym ze wzorem określonym w przepisach wykonawczych do ustawy lub elektronicznie. W przypadku osobistego pisemnego zgłoszenia utraty, zgłaszającemu wydawano zaświadczenie o utracie dowodu.

W tym obszarze nie stwierdzono nieprawidłowości, czy też uchybień.

3. Udostępnianie danych z RDO i dokumentacji związanej z dowodami osobistymi.

Z przekazanych przez jednostkę danych wynika, że w okresie objętym kontrolą, do organu wpłynęło 11 wniosków o udostępnienie dokumentacji związanej z dowodami osobistymi. W okresie kontrolnym nie zarejestrowano wniosków o udostępnienie danych z Rejestru Dowodów Osobistych. Kontroli poddano 6 spraw o nr SO.5345.7.14.2022, SO.5345.7.17.2022; SO.5345.7.18.2022; SO.5345.7.3.2023; SO.5345.7.5.2023 i SO.5345.7.6.2023.

Analiza wytypowanych do badania spraw wykazała, że z wnioskami o udostępnienie dokumentacji zwracał się Komisariat Policji w Lesznowoli, Komisariat Policji w Radomiu, Sąd Rejonowy w Ławie oraz Burmistrz Miasta Ławy (podmioty publiczne). Ponadto w jednej sprawie nr SO.5345.7.5.2023 o dane z dokumentacji dowodowej wnioskował w imieniu wnioskodawcy jego pełnomocnik, powołując się na kult pamięci osoby zmarłej (przodka). Do wniosku załączone zostało pełnomocnictwo, opłata za pełnomocnictwo oraz opłata za udostępnienie dokumentacji dotyczącej 5 dowodów osobistych (31 zł x 5). W odpowiedzi na wniosek udostępniono kserokopie dokumentacji dotyczącej 5 dowodów osobistych oraz pozostałe dokumenty znajdujące się w kopercie dowodowej (wyciąg z aktu urodzenia, zawiadomienie z USC Ława o zgonie, odpis skrócony aktu zgonu).

We wszystkich przypadkach wnioski złożone przez wnioskodawców były uzasadnione i prawidłowo podpisane, poza sprawą nr SO.5345.7.3.2023, w której organ wezwał wnioskodawcę do prawidłowego podpisania wniosku, tj. przez osobę reprezentującą organ. Z uwagi na niezuzupełnienie braku, wniosek został pozostawiony bez rozpoznania, o czym poinformowano wnioskodawcę zawiadomieniem z dnia 21.07.2023 r.

Odpowiedzi na wnioski były doręczane za pokwitowaniem przez operatora pocztowego bez zbędnej zwłoki.

II. Realizacja zadań w zakresie ewidencji ludności.

1. Rejestracja miejsca pobytu obywateli polskich i cudzoziemców.

Badaniem kontrolnym objęto 46 z 432 przyjętych do realizacji zgłoszeń meldunkowych (10,64 % ogółu). Na tej podstawie ustalono, że wszystkie poddane weryfikacji zgłoszenia zostały złożone bezpośrednio w organie gminy w formie pisemnej, na obowiązujących formularzach, podpisanych przez osoby uprawnione lub też podpisane elektronicznie i przesłane do organu gminy za pośrednictwem ePUAP-u. Dane adresowe wynikające ze zgłoszeń zostały poprawnie oraz w dniu zgłoszenia zarejestrowane w rejestrze PESEL. W tym obszarze nie stwierdzono nieprawidłowości, czy też uchybień.

2. Udostępnianie danych jednostkowych z rejestru mieszkańców i rejestru PESEL.

W przedmiocie udostępniania danych z ewidencji ludności badaniem objęto 30 ze 105 wniosków o udostępnianie danych jednostkowych z rejestru PESEL i rejestru mieszkańców (26,66% ogółu), w tym 1 decyzję o umorzeniu postępowania oraz 1 postanowienie o odmowie wszczęcia postępowania.

Dokonane ustalenia wskazują, że w zbadanych sprawach wnioski zostały złożone przez podmioty realizujące zadania publiczne (m.in. organy Policji, komorników sądowych, sądy, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, KRUS, Starostwo Powiatowe). Wnioski zostały złożone na formularzu prawidłowo wypełnionym i podpisanym, a udostępnienie danych w tych przypadkach nastąpiło bez pobrania opłaty.

Ponadto w 6 zbadanych sprawach wnioski złożyły podmioty ubiegające się o dane na podstawie art. 46 ust. 2 pkt 1 ustawy, wykazujące interes prawny, którym dane udostępniono po uiszczeniu stosownej opłaty.

Na podstawie wytypowanej do badania próby ustalono, że we wszystkich sprawach dane udostępniono wyłącznie w żądanym zakresie, bez zbędnej zwłoki, w terminie najczęściej kilku dni (najpóźniej w 7 dniu od daty wpływu wniosku do organu). Odpowiedzi doręczano w postaci papierowej przesyłką listową poleconą za zwrotnym potwierdzeniem odbioru, w siedzibie organu gminy lub ePUAP-em.

W sprawach, które wymagały uzupełnienia, organ wezwał wnioskodawców do uzupełnienia braków w terminie 7 dni, pouczając o skutkach ich nieuzupełnienia.

W sprawie nr SO.5345.1.33.2023 wnioskodawca, radca prawny reprezentujący podmiot „Asekuracja” Sp. z o.o., został wezwany do uzupełnienia braków poprzez wykazanie interesu prawnego. W dniu 14.04.2023 r. wnioskodawca wycofał swój wniosek, dlatego też organ wydał decyzję o umorzeniu postępowania zgodnie z art. 105 § 2 k.p.a. W sentencji przedmiotowej decyzji organ zacytował przepis stanowiący podstawę umorzenia postępowania wskazując, że *"postanawiam umorzyć postępowanie w sprawie wskazania następców prawnych po zmarłym (...) z uwagi na wystąpienie o to przez stronę, na której żądane postępowanie zostało wszczęte"*. W treści uzasadnienia decyzji organ podał, że postępowanie w sprawie wskazania następców prawnych po zmarłym należało umorzyć z uwagi na wycofanie wniosku.

W ocenie kontrolujących wydane rozstrzygnięcie nie jest zgodne ze stanem faktycznym. Organ nie wszczął i nie prowadził postępowania w przedmiocie wskazania następców prawnych po osobie zmarłej, a postępowanie w sprawie udostępnienia danych z rejestru PESEL. Wydana decyzja i jej treść nieprawidłowo wskazuje zatem na przedmiot postępowania. Wydana decyzja może wprowadzać wnioskodawcę w błąd, co do przedmiotu prowadzonego przez organ postępowania i rozstrzygnięcia (nieprawidłowość). Ustalono jednak, że decyzja została doręczona prawidłowo i nie wniesiono od niej odwołania. Osobą odpowiedzialną za powyższą nieprawidłowość jest pracownik realizujący wniosek.

Pani Iwona Kalkowska wyjaśniła, że z akt sprawy jednoznacznie wynika, że organ gminy nie prowadził postępowania w sprawie wskazania następców prawnych po (...), tylko postępowanie w sprawie udostępnienia danych z rejestru PESEL. Wydana decyzja dotyczyła umorzenia ww. postępowania. W uzasadnieniu decyzji, w wyniku oczywistej omyłki nie doprecyzowano, że umarza się postępowanie „w sprawie udostępnienia danych z Rejestru PESEL”.

Ustalono również, że w sprawie nr SO.5345.1.68.2022 organ wydał postanowienie o odmowie wszczęcia postępowania zgodnie z art. 47 ust. 3a ustawy, gdyż wnioskodawca, tj. KRUS posiadał wydaną w dniu 23.12.2011 r. decyzję ministra o dostępie do rejestru PESEL w trybie teletransmisji danych. Postanowienie zawiera wszystkie elementy obligatoryjne wymienione w art. 107 § 1 k.p.a., w tym uzasadnienie faktyczne i prawne. Postanowienie doręczono wnioskodawcy prawidłowo. Do sposobu załatwienia tej sprawy nie wniesiono uwag.

3. Postępowania administracyjne w sprawach meldunkowych.

Badaniem objęto akta 5 spraw meldunkowych o numerach: SO.5343.1.12.2022 (wymeldowanie), SO.5343.1.5.2023 (wymeldowanie), SO.5343.1.10.2022 (umorzenie), SO.5343.1.8.2023 (umorzenie), SO.5343.1.8.2022 (postanowienie o odmowie wszczęcia

postępowania).

Na podstawie analizy wytypowanych do badania spraw ustalono, że we wszystkich przypadkach organ wystosował do stron zawiadomienie o wszczęciu postępowania, prawidłowo informując o dacie wszczęcia oraz pouczając o treści stosownych przepisów, w tym o obowiązku zawiadamiania organu o zmianie adresu i skutkach jego niedopełnienia wynikających z art. 41 § 1 i 2 k.p.a. Ponadto w toku postępowania wyjaśniającego organ skutecznie doręczał stronom i innym uczestnikom pisma, za pokwitowaniem przez operatora pocztowego. Przygotowane w sprawach wezwania zawierały wszystkie elementy wymagane w art. 54 k.p.a., a przeprowadzone czynności dowodowe, np. przesłuchania świadków, stron i oględzin zostały potwierdzone sporządzonym zgodnie z art. 68-69 k.p.a. protokołem.

Ustalono, że organ prawidłowo i zgodnie z art. 79 § 1 k.p.a. informował strony o terminach i miejscach czynności dowodowych z przesłuchania stron, świadków i oględzin, jednocześnie informując o prawie czynnego udziału w czynnościach (art. 79 § 2 k.p.a.).

Przed wydaniem decyzji orzekającej co do istoty sprawy organ zawiadomił strony o zakończeniu postępowania dowodowego oraz o możliwości zapoznania się z zebrany materiałem i wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów (art. 10 § 1 k.p.a.).

W decyzjach prawidłowo powołano podstawę rozstrzygnięcia, tj. w decyzji o wymeldowaniu – art. 35 ustawy o ewidencji ludności, a w decyzji o umorzeniu postępowania – art. 105 § 1 k.p.a. Decyzje zawierały wszystkie elementy obligatoryjne wymienione odpowiednio w art. 107 § 1 i 3 k.p.a., w tym uzasadnienie faktyczne i prawne.

Sprawy załatwiane były terminowo, zgodnie z art. 35 § 3 k.p.a., a w przypadku niemożności załatwienia sprawy w tych terminach organ zawiadomił strony na podstawie art. 36 § 1 k.p.a., wskazując przyczyny zwłoki i wyznaczając nowy termin załatwienia sprawy. Zawiadomienia o zmianie terminu załatwienia sprawy zawierały pouczenie o prawie do wniesienia ponaglenia wynikającym z art. 37 k.p.a.

Decyzje o wymeldowaniu zostały prawidłowo zarejestrowane w rejestrze PESEL.

Do ustaleń kontroli, przedstawionych kierownikowi jednostki kontrolowanej w projekcie wystąpienia pokontrolnego, nie wniesiono zastrzeżeń.

Mając na uwadze powyższe ustalenia i oceny wnoszę o:

Prawidłowe konstruowanie sentencji oraz uzasadnienia w przypadku podejmowania decyzji o umorzeniu postępowania w zakresie udostępnienia danych z ewidencji ludności.

Strona 7 z 8

Proszę Pana Wójta o poinformowanie Wojewody Warmińsko-Mazurskiego, w terminie 7 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia, o sposobie wykonania zaleceń, a także o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia działań.

Jednocześnie informuję, że stosownie do art. 48 ustawy o kontroli w administracji rządowej od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

WOJEWODA
WARMIŃSKO-MAZURSKI
Radosław Król

Strona 8 z 8